

Ćwiczenia logopedyczne

Głoska r

1. ĆWICZENIA JĘZYKA:

- nagryzanie brzegów języka zębami (masaż) i rozciąganie go
- przeciskanie języka przez maksymalnie zbliżone do siebie zęby żuchwy i szczęki górnej
- kląskanie
- przesuwanie czubkiem języka po podniebieniu (od zębów w głąb jamy ustnej)
- wysuwanie szerokiego języka z buzi nie dotykając zębów (jama ustna szeroko otwarta)
- kląskanie (kształt ust jak przy głosce [i] oraz [u])
- odklejanie czubkiem języka chrupki, opłatka, miodu, czekolady z „zaczarowanego miejsca” na podniebieniu twardym (z wałka dziąsłowego)
- ssanie landrynki

ĆWICZENIA ARTYKULACYJNE:

1. Wymawianie głosek [t], [d], [n] dziąsłowo tzn. czubek języka cofa się w głąb jamy ustnej i dotyka wałka dziąsłowego, czyli „magicznego miejsca” (wybrzuszenia w szczęcie przebiegającego równolegle do linii zębów). Głoski wymawiamy w izolacji coraz szybciej, niejako stukając językiem o podniebienie.
2. Powtarzanie głosek [t d n] dziąsłowego w różnych konfiguracjach, na przemian i bardzo szybko
 - td
 - te de
 - Tu du
 - Tdn
3. Przy wymawianiu [d] realizowanego w sposób dziąsłowy jak najszybciej dotykamy palcem dziecka czubek języka od dołu – wychodzi wtedy wibracja „ sztuczne r” . Zamiast d-dziąsłowego można mówić [ż].
4. W trakcie mówienia [l] delikatne podbijanie ręką brody (metoda I. Styczek).
5. Wydmuchiwanie powietrza przy języku ułożonym przy dziąsłach i dmuchać (powstaje dźwięk podobny do [drr]).

6. Powtarzanie wyrazów, w których występuje [r] zamieniając je na [d] – dźwiękowe [metoda Talmy] .

GŁOSKA [r] W WYRAZIE :

Do tego etapu można przejść, jeśli dziecko opanowało i utrwaliło poprawną realizację głoski [r] w sylabach izolacji ([rrrrr]).

1. Głoska [r] w nagłosie wyrazów

Początkowo można zamieniać głoskę [r] na [d] dźwiękowe (np. rak à dak, ryba à dyba).

Przykładowe wyrazy do ćwiczeń: *rak, rama, rana, rasa, rata, radio, ranek, ratunek, rakieta, rok, ropa, rola, rondel, rolni, robot, robota, roleta, rogi, rosół, robak, rozkład, robota, roślina, rów, rój, ród, ruch, ruda, róża, ruina, rulon, równy, różnica, rumianek, rebus, renta, reszta, rejon, rekin, remont, reguła, redakcja, recepta, ryk, rytm, ryba, rynek, rynna, rysunek*

.....

.

2. Głoska [r] w śródgłosie wyrazów

Przykładowe wyrazy do ćwiczeń: *kara, para, mara, wara, Sara, tara, kora, pora, góra, mury, nurek, worek, dziura, korek, pióro, murek, fura, skóra, aparat, parasol, korona, jezioro, orać, rura, wtorek, skorupa, piorun, figura, biuro, teren, litera, kierat, siekiera, cerata, żyrafa, gitara, naród, obora, ogórek, huragan, skóra, kura.*

.....

3. Głoska [r] w wygłosie wyrazów

Przykładowe wyrazy do ćwiczeń: *zar, dar, smar, ciężar, katar, aktor, autor, amator, konduktor, pomidor, bór, chór, mur, tur, zbiór, otwór, dyżur, kaptur, ser, ster, saper, kufer, monter, numer, plaster, cukier, lakier, puder, wir, parter, chaber, bohater, bór, car, ciężar, cukier, dar, deser, doktor, dwór, gwar, koper, kufer, lakier, motor, muchomor, numer, papier, pazur, potwór, sznur, świder, upór, zegar, wir.*

.....

...

Zestaw wyrazów do ćwiczeń głoski [r]:

- a) [dr] :

drabina, drań, drapać, dramat,
drasnąć, drażnić, drażyć, dreptać,
dreszcz , drewniaki, drewniany,
drewno, dręczyć, drobny, droga,
drogi, drogowskaz, drops, drozd,
drożdże, drugi, drób, drut, drużyna,
adres, biedronka, biodro, hydrant,
modry, odrabiać, odrywać, podróż,
udręka, wiadro, wydra, cedr.

b) [tr]: tracić, trafić, trampki,
tramwaj, tran, trapez, trasa, tratwa,

Zestaw zdań do ćwiczeń głoski [r]:

Renata ma rozwiniętą różę.
Romek naprawia rower .
Ranna rosa jest zimna .
Jurek narysował równą kreskę .
Rysio karmi kury .
Rano rozległ się alarm .
Robert kroi arbuza .
Rankiem lśni rosa .
W porcie rybackim jest duży ruch .
Na rynku stoją latarnie .
Robotnicy wracają z fabryki .

Na biurku leży pióro .
W torebce jest rumianek
Krysia ma czerwone korale .
Marysia karmi kury.
Krawiec prasuje ubranie .
Krysia gra na trąbce .
Koło bramy chodzi kruk .
W ogrodzie leżą grabie .
Krowa skubie mokrą trawę .
Na grobli stoi grupa dzieci .

trawa, trasa, trąbka, tren, tragiczny,
trąbić, trącać, trener, tresować,
trochę, trociny, troje, trolejbus,
tronowy, trója, trójkąt, truć, trudny,
trujący, truskawka, trybuna,
tryskać, atrament, cytryna, chytry,
futro, futryna, jutro, natrysk,
opatrunek, otruty, patrol, wiatr,
pietruszką, potrafić, potrawa,
utrata, wiatrak, zatracić, zatrucie,
jesiotr, litr, łotr, metr.

Bronek zapomniał adresu .
W pralce jest brudne ubranie .
Brat pracuje w fabryce
Strażak niesie drabinę .
Na drodze leży drut.
Siostra kupiła truskawki .
Po futrynie chodzi biedronka .
Na strychu wisi futro .
Czeka nas trudna droga .
Po drugiej stronie jest wiatrak .
Patryk stroi struny gitary .
Trener założył dres .
Franek ma nowe trampki .
Struś przeskoczył strumyk .
Siostra założyła opatrunek .
Tramwaj skręcił w prawo .

“Rozgadana papuga”

Siedzi papuga na murku na niewielkim podwórku . Gapi się na świat i mówi tak: trawa, tratwa, trąbka, brat, broda, brudny, brama, tran . Potem jedno oko mruży i znów mówi do kałuży: droga, drugi, drab, drużyna, prośba, prędkość, pręt, drabina . Kręci głową macha skrzydłem i powtarza mi różne słowa z głoską [r] .

"Rrrr"....

Czarna krowa w kropki bordo gryzła trawę kręcąc mordą . Kręcąc mordą i rogami gryzła trawę wraz z jaskrami . "Czarna krowo ,nie kręć rogiem , bo ja pieróg jem z twarogiem : gdy tak srogo rogiem kręcisz , gryźć pieroga nie mam chęci ." "Jedz bez trwogi swe pierogi , nie są groźne krowie rogi . Jestem bardzo dobra krowa rodem z miasta Żyrardowa . Raz do roku w Żyrardowie pieróg z grochem dają krowie . Więc mi odkraj róg pieroga , a o krowich nie myśl rogach . Ja ci również radość sprawię : Jaskry ,które rosną w trawie , zręcznie ci pozrywam mordą , czarną mordą w kropki bordo".